

راه‌نماشناسی در صحیفه سجادیه

www.ketab.ir

یاسین محمدیان انباق

سروشانه	:	محمدیان انباق، یاسین، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور	:	راهنماشناسی در صحیفه سجادیه/ یاسین محمدیان انباق.
مشخصات نشر	:	تهران: میراث شرق، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۲۸۱ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۷۹۸۳-۸۵-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
یادداشت	:	[به سفارش مؤسسه] بنیاد علمی فرهنگی دارالحکمه کانادا، مرکز بین‌المللی فجرنا، مرکز آموزش عالی حوزه آنلاین، مرکز آموزشی درس گفتار، انتشارات زاگرس
موضوع	:	علی بن حسین (علیه‌السلام)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق. صحیفه سجادیه - نقد و تفسیر
موضوع	:	Ali ibn Hosayn, Imam IV. Sahifeh Sajjadih--Criticism and interpretation
موضوع	:	علی بن حسین (علیه‌السلام)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق. صحیفه سجادیه - نبوت
موضوع	:	Ali ibn Hosayn, Imam IV. Sahifeh Sajjadih-- Prophecy
موضوع	:	علی بن حسین (علیه‌السلام)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق. صحیفه سجادیه - امامت
موضوع	:	Ali ibn Hosayn, Imam IV. Sahifeh Sajjadih-- Imamat
موضوع	:	نبوت Prophecy
موضوع	:	امامت Imamate
رده‌بندی کنگره	:	BP ۶۶۷/۱
رده‌بندی دیویی	:	۲۹۷/۷۷۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	:	۸۷۷۰۱۲۱
اطلاعات رکورد کتاب‌شناسی	:	فیا

انتشارات میراث شرق

آدرس انتشارات: تهران، منطقه ۶ خیابان کریمخان زند، خیابان حافظ شمالی، کوچه امیر رضایی، پلاک ۳، واحد ۱۰، کدپستی: ۱۵۹۳۹۱۷۶۳۶

تلفن: ۸۸۹۲۹۹۵۳ - ۰۹۱۲۰۶۹۱۸۲۰

info@sharghs.ir

www.sharghs.ir

راهنماشناسی در صحیفه سجادیه

یاسین محمدیان انباق

حروف‌چینی: نشر زاگرس مونترال

صفحه‌آرا: سیده زهرا هاشمی عزیزی

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: زاگرس

چاپ اول بهار ۱۴۰۱

تیراژ ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۸۳-۸۵-۲

کلیه حقوق نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۷
۱. بیان مسأله و تعیین قلمرو آن.....	۱۷
۲. سؤالات تحقیق.....	۱۷
۳. فرضیه تحقیق.....	۱۸
۴. اهداف و فواید تحقیق.....	۱۹
۵. پیشینه تحقیق و امتیاز این پژوهش.....	۱۹
۶. روش پژوهش.....	۲۱
۷. هندسه تحقیق.....	۲۱

فصل اول: کلیات و مفاهیم

گفتار اول: کلیات.....	۲۴
۱. جایگاه و اهمیت صحیفه سجاده.....	۲۴
الف. معرفی صحیفه سجاده.....	۲۴
ب. بیان علما و اندیش‌مندان در مورد عظمت و اهمیت صحیفه.....	۲۵
ج. شروح صحیفه سجاده.....	۲۹
۲. اهمیت تبیین مباحث کلامی با اتکا به ادعیه و روایات ائمه.....	۳۱
الف. اهمیت علم کلام.....	۳۱
ب. وجود مفاهیم و مضامین عالی در ادعیه و روایات ائمه.....	۳۲

گفتار دوم: مفاهیم..... ۳۴

۱. نبوت..... ۳۴

۱-۱. «نبوت» در لغت..... ۳۴

۱-۲. نبوت و نبی در اصطلاح متکلمین..... ۳۶

۲. رسالت..... ۳۷

۳. امام و ولایت..... ۳۹

۱-۳. امامت..... ۳۹

۲-۳. تعریف اصطلاحی..... ۴۰

۳-۳. ولایت..... ۴۲

۴. هدایت و راهنمایی..... ۴۳

۵. راهنماشناسی..... ۴۷

۶. عصمت..... ۴۸

الف. معنی لغوی عصمت..... ۴۸

ب. معنی اصطلاحی عصمت..... ۴۹

نتایج کلی فصل اول..... ۵۱

فصل دوم: نبوت و رسالت از نگاه صحیفه سجادیه

مقدمه..... ۵۸

گفتار اول: نبوت عامه..... ۵۹

۱. حقیقت نبوت و اقسام نبی.....	۵۹
۱-۱. حقیقت نبوت.....	۵۹
۱-۲. اقسام پیامبران.....	۶۳
۲. حسن و وجوب بعثت.....	۷۰
الف. بیان دقیق مسیر سعادت و مبارزه خالصانه الهی.....	۷۱
ب. تثبیت توحید و یکتاپرستی و نفی شرک و کفر.....	۷۲
ج. علم‌داری هدایت.....	۷۴
۳. طرق اثبات نبوت.....	۷۷
۳-۱. توجه به ویژگی‌های مدعی نبوت.....	۷۸
نمود رفتاری.....	۷۸
الف. عمل به محتوای دعوت.....	۷۹
ب. تلاش و کوشش خالصانه.....	۸۰
ج. حق‌مداری.....	۸۱
۳-۲. ویژگی‌های پیروان و مخالفان.....	۸۳
الف. ویژگی‌های پیروان راستین انبیا.....	۸۴
ب. ویژگی‌های مخالفین انبیا.....	۸۸
۴. ویژگی‌ها و اختصاصات پیامبران.....	۹۲
۴-۱. عصمت.....	۹۲

- الف. عصمت در تمام مراتب وحی..... ۹۳
- ب. عصمت در مرحله ابلاغ و تبیین..... ۹۴
- ج. عصمت در امور تکلیفی و امور عادی..... ۹۶
- ۴-۲. دریافت وحی..... ۹۸
- الف. اصل دریافت وحی..... ۹۹
- ب. دریافت وحی از خدای متعال..... ۱۰۰
- ج. دریافت وحی از فرشتگان..... ۱۰۱
- ۴-۳. افضلیت و برتری انبیاء..... ۱۰۳
- گفتار دوم: نبوت خاصه..... ۱۰۶
- نبوت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله..... ۱۰۶
- الف. دلایل نبوت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله..... ۱۰۸
۱. قرآن..... ۱۰۹
- ۱-۱. اعجاز لفظی..... ۱۱۰
- ۲-۱. حاکمیت قرآن بر تمام کتاب‌های آسمانی..... ۱۱۱
۲. ویژگی‌های اصحاب نیک..... ۱۱۳
- ب. شئون و مناصب پیامبر..... ۱۱۵
۱. منصب ولایت تشریعی..... ۱۱۷
۲. منصب ولایت سیاسی و اجتماعی..... ۱۲۰

۳. ولایت در قضا و داوری ۱۲۳
- ج. اوصاف و خصوصیات پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله ۱۲۳
۱. امین ۱۲۵
۲. نجیب‌ترین بندهٔ خدای متعال از میان آفریدگان ۱۲۶
۳. برگزیده از میان بندگان ۱۲۷
۴. امام و پیش‌وای رحمت ۱۲۸
۵. رهبر و پیش‌برندهٔ تمام خیرها ۱۲۹
۶. کلید برکات الهی ۱۳۰
۷. مقام شفاعت عظیم آن حضرت ۱۳۱
۸. استقامت بی‌نظیر در رسالت ۱۳۳
- د. خاتمت پیامبر اسلام و دلایل خاتمت ایشان ۱۳۵
- نتایج کلی فصل دوم ۱۳۹

فصل سوم: امامت و ولایت از نگاه صحیفه سجادیه

- مقدمه ۱۴۴
- گفتار اول: امامت عامه ۱۴۵
- ۱- حقیقت امامت و اقسام امام ۱۴۵
- الف: حقیقت امامت ۱۴۵
- تعریف و حقیقت امام در صحیفهٔ سجادیه ۱۴۵

۱۴۵	۱. امام
۱۴۹	۲. ولی
۱۵۱	۳. خلیفه
۱۵۴	ب- اقسام امام
۱۵۵	۱. امام حق
۱۵۷	۲. امام باطل
۱۵۷	الف. شیاطین
۱۵۸	ب. پیش‌وایان کفر و استکبار
۱۵۹	۲. دلایل وجوب و ضرورت امام
۱۵۹	الف. امام، هادی و پناه بندگان
۱۶۳	ب. اجرای حدود الهی و حفظ نظام
۱۶۵	ج. حفظ شریعت
۱۶۹	د. اتمام حجت بر بندگان
۱۷۱	۳. ویژگی‌ها و اوصاف امام
۱۷۲	الف. عصمت
۱۷۶	ب. علم
۱۷۸	ج. افضلیت
۱۸۰	د. از آل پیامبر بودن

۱۸۲	گفتار دوم: امامت خاصه.....
۱۸۲	۱. تبیین و اثبات امامت علی علیه السلام
۱۸۵	۲. ویژگی‌ها و اختصاصات امام علی علیه السلام
۱۸۶	افضلیت.....
۱۸۸	سایر صفات.....
۱۸۸	الف: همسر حضرت زهرا علیها السلام و پدر حسین علیهما السلام
۱۸۹	ب: حضور در کنار پیامبر در روز مباهله.....
۱۹۰	۳. تبیین و دلایل امامت ائمه دوازده گانه.....
۱۹۵	۴. ویژگی‌ها و اختصاصات ائمه دوازده گانه.....
۱۹۵	الف: عصمت ائمه علیهم السلام
۱۹۸	ب: علم لدنی ائمه علیهم السلام
۲۰۲	ج: ولایت تشریعی ائمه علیهم السلام
۲۰۵	۵. مهدویت.....
۲۰۶	الف. وجود امام زمان و تداوم امامت.....
۲۰۷	ب. ویژگی‌های حضرت مهدی علیه السلام
۲۰۷	۱. به سرانجام رساننده رسالت انبیاء.....
۲۱۰	۲. شدید بر دشمنان و رئوف بر مؤمنان.....
۲۱۱	۳. غیبت و انتظار فرج حضرت.....

سخن ناشر

بحث از راه‌نمایان الهی و شناخت آن‌ها از آن جهت که در حیات دنیوی و اخروی انسان نقش بی‌بدیلی دارد، از منظر عقل و نقل بسیار ضرورت و اهمیت دارد. امام سجاد علیه‌السلام در ادعیه خویش که سرشار از معارف گوناگون است معارف راه‌نماشناسی را بیان فرموده‌است. اکنون نویسنده این سؤال را مطرح می‌کند که آن حضرت راه‌نمایان الهی را با چه معارفی معرفی فرموده‌است؟ تحقیق کتاب حاضر با شیوه گردآوری کتاب‌خانه‌ای و روش پژوهشی توصیفی تحلیلی، به تبیین بیان معارف راه‌نماشناسی از صحیفه سجادیه پرداخته‌است. در این زمینه با وجود کتب و مقالات و پایان‌نامه‌ها، جای بحث هم‌چنان باقی است که البته وجه تمایز این تحقیق جامعیت و بحث‌های جدیدی است که در آثار قبلی مطرح نشده‌است. در مورد تفاوت میان نبی و رسول در کتب کلامی پاسخ مقبولی یافت نشد از این جهت، برای ارائه پاسخ مقبول تلاش شده‌است. در کتب متکلمین سخنی از امین وحی بودن سایر فرشتگان مطرح نشده‌است و فقط جبرئیل به عنوان فرشته وحی معرفی شده‌است در حالی که در بیان امام فرشتگان دیگری هم حامل وحی می‌شدند. از اهم نتایج این تحقیق می‌توان به مواردی از جمله: الهی بودن نصب پیامبران، تقسیم پیامبران به دو گروه نبی و رسول، حسن و وجوب بعثت انبیا، طرق اثبات نبوت، ویژگی‌ها و اختصاصات پیامبران، نبوت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله، دلایل نبوت پیامبر اسلام، شئون و مناصب پیامبر اسلام، اوصاف و خصوصیات پیامبر اعظم، خاتمیت پیامبر اسلام و دلایل آن، حقیقت امامت و اقسام امام، دلایل وجوب و ضرورت امام، ویژگی‌ها و اوصاف امام، تبیین و اثبات امامت علی علیه‌السلام، ویژگی‌ها و اختصاصات امام علی علیه‌السلام، تبیین و دلایل امامت ائمه دوازده‌گانه، ویژگی‌ها و اختصاصات ائمه دوازده‌گانه، وجود امام زمان و تداوم امامت، ویژگی‌های حضرت مهدی، ویژگی‌های اصحاب حضرت مهدی، مشترکات و تمایزات امامت و نبوت عامه، شباهت‌ها و تفاوت‌های نبوت و امامت خاصه. ماحصل تمام بحث‌ها تصویر روشنی از راه‌نمایان و شناخت آن‌ها از طریق ادعیه صحیفه سجادیه است.